

این سو و آن سوی بارو

سیاست و زندگی
در محله‌های تاریخی تبریز

● اصغرایزدی جیران

انتشارات
مرکز پژوهش‌های
شورای اسلامی کانسفر تبریز

فهرست

- سخن ناشر ۱۱
یادداشت نویسنده ۱۳

فصل نخست

- مقدمات ۱۵
قتل‌ها، خرابه‌ها، دوربین‌ها: ردپای سیاست در زندگی ۱۷
مردم‌شناسی سیاست‌گذاری ۲۰
زنده کردن بافت‌های تاریخی: گذاردن سیاست از بالا ۲۳
نگریستن به بافت‌ها: پیشنهاد سیاست از علم ۲۶
این سووآن سوی بارو: سایت میدانی ۲۸
در محله‌ها و در نهادها: کار میدانی و مردم‌نگاری ۳۳

فصل دوم

- آل قویوب: سلب زیستن در این سوی بارو ۳۷
زیبایی‌شناسی زیستن: در خانه ۴۰
بوروخ بوروخ: در کوچه ۴۶
در حریم بازار، در محدوده تاریخ ۵۰
پس از سیاست‌گذاری: زنده کردن یا میراندن ۶۲
تجربه کردن خانه‌های تاریخی: مردم یا کارمندان: اداره میراث ۷۲
حفاظت سلبی: خارا با قویماق ۷۷

فصل سوم

- آد قویوب: مالک جدید و تخریب جمعیت بارو ۸۱
- از حلقه زمردین تا مخروطه نگهداشتن ۸۴
- اجبار اولیه، «گوزویوم، او جو آش»: ۹۱
- اجبار ثانویه، خانه‌هایی در میان خرابه‌ها: مجبوره فروختن ۹۴
- بوردایتی باغلاسان یا شاماز: تهی‌دستان بارونشین ۹۵
- از هم‌گسیختن: محرمیت و انسجام مکانی ۹۹
- بی‌حسی نهادی، «سریماق»، خرد و خراب ۱۰۰
- یولدا: عنصر هویتی تحمیلی ۱۰۱
- یورقون: عقلانیت در برابر روح‌زندگی ۱۰۴
- تخریب مردم ۱۰۸

فصل چهارم

- بدنام‌ها و تهی‌دست‌های آن سوی بارو ۱۱۱
- پرسه‌هایی در ایکی قالا ۱۱۴
- طرد کسب و کارها: خیابان یک‌طرفه و صنف جدید ۱۱۶
- کنفلی طاباقچیلار: عرق و عریده در گذشته و حال ۱۱۹
- بدنامی‌های قدیم: قره‌چیلار ۱۲۶
- پیرمردهای تهی‌دست: اجتماع قهوه‌خانه‌ای دستفروش‌ها ۱۲۹
- مرکز شهر دستفروش‌ها را می‌پراکند ۱۳۳
- باهار - ایکی قالا - راستا کوچه ۱۳۶
- خرابه‌ها: بدنامی جدید ۱۳۹

فصل پنجم

- خارا با ساخلاماق: زمان، فرهنگ و اقتصاد ۱۴۱
- خوف و معتادها در مخروطه صدرالدینی: هتک حرمت خانه‌ها ۱۴۳
- خانه تاریخی کلکته چی در حالت مخروطه: صاحب خانه بی تفاوت ۱۵۳
- قفل‌های همسایگی ۱۵۶
- همسایگی با مخروطه‌ها ۱۶۱
- مرگ اجتماع و روح محله ۱۶۴
- اوغروخانا، معتادخانا، کثافتکارلیق: فرهنگ محله خرابه‌ها ۱۶۹

- ۱۷۴..... مناسک: گرد هم آمدن .....
- ۱۷۷..... «دَنَلَمَاق»، «زَنَلَمَاق»: «سوپولیا آلماق» .....
- ۱۸۰..... از بالا به پایین انداختن .....

فصل ششم

- ۱۸۳..... هویت آوارا: سوء مصرف بازار .....
- ۱۸۶..... هم این هم آن .....
- ۱۸۷..... محله یا پارکینگ: هویت زدایی نهادی .....
- ۱۹۰..... محله یا کارگاه و انبار: ارزش مبادله‌ای در برابر ارزش زندگی .....
- ۱۹۳..... حیاط‌ها و جان درخت‌ها .....
- ۱۹۶..... صدای موتور می‌آید: زور بازار .....
- ۱۹۹..... غذاخوری‌ها: خدماتی برای بازار .....
- ۲۰۲..... شیر و فرنی یک لگد خورده .....

فصل هفتم

- ۲۰۵..... صاحب دورانی یو خدو: اخلاقِ ادارهٔ میراث و شهرداری .....
- ۲۰۷..... دو نهاد مسئول: ازدشمنی تا هماهنگی بی‌ثمر .....
- ۲۱۷..... یخچال و عقرب: تاریخ‌بی ارزش شده .....
- ۲۲۱..... هوس عکس گرفتن: نگاه کردن یا زیستن .....
- ۲۲۴..... جغد شوم: نامه‌های دکتر شیخی .....
- ۲۲۸..... «گل‌سین صاحب دورسین با»: مسئولیت اخلاقی در وضع اکنون .....
- ۲۳۱..... کرختی سیاسی و چشم پرهیزکننده: وانهادگی نهادی .....

فصل هشتم

- ۲۳۳..... نتیجه‌گیری .....
- ۲۳۵..... وی جوید .....
- ۲۳۸..... نام گذاشتن: ممکن شدن سیاست .....
- ۲۳۹..... خشونت نهادها: شش نظریهٔ محلی .....
- ۲۴۳..... بازگرداندن آب جوی؟ .....
- ۲۴۷..... منابع .....

کتاب «این سو و آن سوی بارو» روایتی مردم‌شناختی است از جای برخورد سیاست با زندگی. نویسنده کتاب با حضور میدانی در چند محله از بافت تاریخی تبریز، رد پای سیاست‌گذاری‌ها و طرح‌های نهادهای رسمی را طی چند دهه گذشته در راستاکوچه، استانبول قاپیسی و ایکی قالا مشاهده می‌کند.

ایزدی جیران با توصیف صحنه‌هایی ملموس از وضعیت و حال و هوای کوچه‌ها، خانه‌ها و زیست واقعی مردمان این محله‌ها نشان می‌دهد که چگونه سیاست «آل قویوب» (دست گذاشتن) به مثابه حفاظت سلبی، آغازگر فرایند خرابه کردن و میراندن روح زندگی در بافت تاریخی ای بود. سپس، سیاست «آد قویوب» (اسم گذاشتن) با کوچاندن جمعیت عظیمی از خلال طرح ناتمام زد باروی تاریخی، مرگ اجتماعی این محله‌ها را که زمانی تجلی زیبایی‌شناسی زیستن نیاکان بود، تکمیل کرد.

در نهایت، کرختی سیاسی و وانهادگی نهادی از طریق بی‌عملی و بلا تکلیف گذاشتن مردم محله، سیاست «خارابا ساخلاماق» (خرابه نگهداشتن) را شکل داد: با خرابه آباد کردن، خانه‌ها فرو ریختند، ارزش اقتصادی محله سقوط کرد و زمینه برای سوء مصرف بازاریان فراهم آمد. حالا محله خرابه‌ها، با هویتی شیزوفرینیک، فرهنگ تازه‌ای از الگوهای دزدی و اعتیاد و سایر مصائب را در خود پرورده است.

شابک:

۹۷۸-۶۲۲-۹۱۸۵۱-۰-۰

ISBN: 978-622-91851-0-0

قیمت: ۱۶۸ هزار تومان

انتشارات
مرکز پژوهش‌های
شورای اسلامی کاندیدانتوریز